

ערכת פעילות ל"מרכזי יחד"

מעונות היום - לידה עד שלוש

ערכת פעילות ל"מרכזי יחד"

תוכן העניינים:

- דברי פתיחה לצוותי "מרכזי יחד"
- צוות הכתיבה
- תכולת הערכה
- ערכות פעילות- רציונל
- תרומת הערכה להתפתחותם של התינוקות והפעוטות
- עקרונות פדגוגיים לעבודה עם תינוקות ופעוטות
- קווים מנחים לצוות החינוכי-טיפולי בתיווך למידה והתנסות של תינוקות ופעוטות
- תרומת פעילות בתנועה להתפתחותם של תינוקות ופעוטות
- תרומת פעילות מוזיקלית להתפתחותם של תינוקות ופעוטות
- תרומת פעילות סנסו-מוטורית להתפתחותם של תינוקות ופעוטות
- ערכת הפעילות ככלי להעשרת התינוקות והפעוטות, במהלך המעברים בסדר היום
- הצעות לפעילויות עם הערכה:
  - פעילויות לתינוקות: עד 15 חודשים
  - פעילויות לפעוטות ובוגרים: בני 16 חודשים ועד שלוש שנים

ערכת פעילות ל"מרכזי יחד"

דברי פתיחה לצוותי "מרכזי יחד"

צוותים יקרים,

מזה שבועות ארוכים שאנו מתמודדים עם מציאות מורכבת וכואבת בכל קנה מידה, כזו שהראש לא יכול לתפוס ושהלב לא מסוגל להכיל.

שגרת החיים של כולנו השתנתה לבלי הכר.

תינוקות, פעוטות ומשפחותיהם נאלצו להתפנות מביתם בן לילה למגורים זמניים וללמידה ב"מרכזי יחד".

חשבנו על דרך להקל עליהם ככל יכולתינו ולהחזיר לליבם את האור, השמחה והתקווה. לשם כך, מוגשת לכם באהבה ערכת פעילות, המטפחת מיומנויות בתחומים שונים, שתהא עבורכם לעזר בפעילויות חקר והתנסות משותפות עם התינוקות והפעוטות.

בהזדמנות זו, אנו מודות לג'וינט אשלים, על השותפות האמיצה בשגרה ובפרט בתקופה מאתגרת זאת.

אנו מחזקות את ידיכם ומברכות אתכם על פועלכם הראוי לשבח.
שלכם ולמענכם,

נאוה פרץ

אורנה פז

הממונה על מעונות היום

מנהלת האגף לגיל הרך

ויחידת המעונות באגף לגיל הרך

ערכת פעילות ל"מרכזי יחד"

תודות

אורנה פז,

מנהלת אגף א' לחינוך הגיל הרך

נאוה פרץ,

הממונה על מעונות היום, לידה עד שלוש

צוות כתיבה:

ליאת גלנץ, מנהלת תחום (בפועל) פיתוח ידע, תורה וכלים, לידה עד שלוש
ד"ר איריס לוי, מדריכה ארצית, קידום איכות חינוך-טיפול
אורלי הרשקוביץ, מדריכה ארצית, קידום איכות חינוך-טיפול
רבקה לייבא מרדכי, ממונה שילוב והכלה, לידה עד שלוש
אסתר קארו, מדריכה ארצית, שילוב והכלה
חגית כתר, ממונה שותפויות, לידה עד שלוש
נעמה ששון, מדריכה ארצית, שותפויות
ד"ר נטע פרי, רכזת תחום מדע, טכנולוגיה וסביבה בגיל הרך, אגף א' למדעים,
המזכירות הפדגוגית
חפצי ברגל, רכזת מתמטיקה בגיל הרך, אגף א' למדעים, המזכירות הפדגוגית
ד"ר מאיה איזנברג, מדריכה ארצית למוזיקה, האגף לחינוך הגיל הרך
רונית גושן, ממונה היבטים התפתחותיים ורגשיים, לידה עד שלוש, שפ"י

עיצוב גרפי:

אינה פלוטוב, מדריכה ארצית, היחידה למידענות ותיקשוב, האגף לחינוך הגיל
הרך

ערכת פעילות ל"מרכזי יחד"

תכולת הערכה

מטפחות משי

טבעות גומי

כריות תחושה

דיסקיות תחושה

כדורים רכים

כדורי זיזים

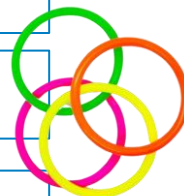
קורת שיווי משקל

מנהרה

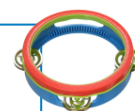
חישוקים

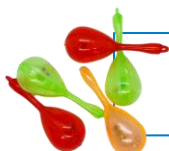
מצנח

תוף מרים

מרקסים

פעמונים

תרומתה של הערכה להתפתחותם של תינוקות ופעוטות

עקרונות פדגוגיים לעבודה עם תינוקות ופעוטות

- ❑ התייחסות אל תינוקות ופעוטות בכבוד, כבעלי רצונות, רגשות ומחשבות.
- ❑ חינוך וטיפול חד הם.
- ❑ חשוב שלכל התינוקות והפעוטות תהיה אשת חינוך עיקרית, שתלווה אותם לאורך היום.
- ❑ מומלץ לפעול עם קבוצה קטנה של פעוטות.
- ❑ יש להתאים את הפעילויות והתכנים הפדגוגיים לשלב ההתפתחותי של התינוקות והפעוטות.
- ❑ מומלץ להתייחס לכל פעילות מנקודת מבט התפתחותית, רב-תחומית.
- ❑ למשחק יש מקום מרכזי בחוויית הלמידה ובפיתוח מיומנויות רגשיות וחברתיות של תינוקות ופעוטות.
- ❑ חשוב לגוון בסוגי המשחק.
- ❑ מומלץ לזהות את היוזמות של התינוקות והפעוטות, לעודד אותם ולתת להם את המרחב להמשיך לפתח יוזמות אלו.
- ❑ חשוב להתפעל מההתנסות והעשייה שלהם ולהגיב על כך במשוב חיובי.

- ❑ כדאי לנצל מצבים מזדמנים ללמידה במהלך שגרת היום.
- ❑ מומלץ לאזן בין פעילויות יזומות לבין משחק חופשי.
- ❑ חשוב לארגן סדר יום של כיווץ והרפייה תוך התייחסות רגישה למצבים משתנים.
- ❑ חשוב לעודד אותם להשתתפות על פי יכולותיהם ויזמותיהם.
- ❑ תפקיד אשת החינוך לתווך ולקדם תהליכי למידה, הכוללים תהליכים רגשיים וחברתיים, בעת אינטראקציה עם תינוקות ופעוטות.

(מתוך: [התוכנית ההתפתחותית לחינוך ולטיפול בגיל הרך](#))

קווים מנחים לצוות החינוכי-טיפול לתינוק למידה והתנסות של תינוקות ופעוטות

התאמת הפעילות לשלב ההתפתחותי

תיווך וניצול הזדמנויות ללמידה חברתית, רגשית וקוגניטיבית

שמירה על קרבה פיזית, קשר עין ומגע

בניית קשר הדדי וחם עם התינוקות והפעוטות

עידוד ללמידה וחשיבה

זיהוי מצבם הרגשי

גיוון בחומרים, מרקמים, גדלים ועוד

טיפול קשר הדדי בין הפעוטות לבין עצמם

תגובה והתפעלות מיוזמותיהם

ארגון סביבה חינוכית עשירה

ניהול שיח דיאלוגי בתורות

עידוד וסקרנות לחקור ולפעול

הצעות בחירה מתוך מגוון

טיפול והעשרת השפה

חיזוק תחושת המסוגלות

תרומת פעילות בתנועה להתפתחותם של תינוקות ופעוטות

- התנועה היא חלק בלתי נפרד מהתפתחותם של תינוקות ופעוטות.
- התנסות בתנועה מאפשרת להם לקדם את מיומנויות הקואורדינציה שלהם תוך שימוש בכל חושיהם, ותורמת להתפתחות המודעות העצמית ולביטחון העצמי שלהם.
- התפתחות פיזית מסייעת לתינוקות ולפעוטות לרכוש אמון ביכולתם לעשות ולפעול, ומאפשרת להם לפתח תחושת רווחה ושלומות.
- חשוב לאפשר לפעוטות לפעול במרחב באופן חופשי או מונחה, במגוון פעילויות ובשילוב אביזרים שונים.
- יש להתאים את הפעילות לשלב ההתפתחותי שלהם וליכולותיהם.
- חשוב לשמור על בטיחותם של התינוקות והפעוטות במהלך הפעילות ולאפשר מרחב אישי לכל פעוט.
- מומלץ לתת להם 2-3 הנחיות חוזרות בכל פעילות.
- ניתן לשלב במהלך הפעילות מוזיקה מותאמת (מהירה/איטית, שקטה או קצבית).
- פעילות בתנועה מפתחת תהליכים קוגניטיביים ורגשיים, ומשפיעה על דימוי גוף חיובי ועל תחושת יכולת ומסוגלות.
- פעילות בתנועה תייצר ניצני קשר בין-אישי בין התינוקות ותטפח מיומנויות חברתיות.

תרומת פעילות מוזיקלית להתפתחותם של תינוקות ופעוטות

- למוזיקה מקום חשוב ומשמעותי בפיתוח כישוריהם של תינוקות ופעוטות בשלל היבטי ההתפתחות: החברתי, רגשי, סנסו-מוטורי והקוגניטיבי.
- מחקרים מלמדים על כך, שהאזנה ולמידת מוזיקה בגיל הרך, משפיעה באופן משמעותי על התפתחות המוח. המוזיקה כוללת פעילויות של האזנה, שירה, נגינה ותנועה.
- חשוב לגוון בסוגי ובסגנונות המוזיקה. המושמעים לתינוקות ולפעוטות. לדוגמה: מוזיקה קלאסית, ג'אז, מוזיקת עולם ועוד.
- לחוויה המוזיקלית המשותפת של פעוטות ומבוגרים ישנה השפעה חיובית על מארג היחסים ביניהם.
- דרך עולם הצלילים, תינוקות ופעוטות לומדים להכיר את מרחב החיים בו הם נמצאים. חקר קולי ורכישת השפה נעשים באופן הדרגתי החל מקולות ומילמולים ועד לכדי מילים והרכבת משפטים.
- לרוב יש למוזיקה יכולת ויסות והרגעה של הפעוטות, ועל כן המוזיקה צריכה להיות מותאמת למטרה זו.
- נגינה ושימוש בכלי הקשה מאפשרים תחושת שליטה וויסות הבאים לידי ביטוי באופן האחיזה, בעוצמה, בקצב, בהקשבה ועוד.
- נגינה והשתתפות בפעילות מוזיקלית מטפחים את מיקוד הקשב.

תרומת פעילות סנסו-מוטורית להתפתחותם של תינוקות ופעוטות

- תינוקות ופעוטות לומדים ומפתחים את עולמם באמצעות פעילות סנסו-מוטורית הנקלטת בחושיהם. לכן, גירוי וטיפוח כל החושים יחד (מגע, ריח, טעם, ראייה ושמיעה) או רק חלק מהם, משמעותיים מאוד להתפתחותם.
- באמצעות פעילות סנסו-מוטורית, תינוקות ופעוטות קולטים ומכירים את העולם המקיף אותם, וכך מפתחים ידע, יכולת, מסוגלות וביטחון עצמי.
- התנסות סנסו-מוטורית של תינוקות ופעוטות מחזקת את התשתית הגופנית וכן מטפחת את היכולת להפרדת תנועה, סיבולת-כושר, יכולת שמירה על שיווי משקל, יכולות תכנון ושכלול התנועה ועוד.
- חשוב לעודד את התינוקות והפעוטות לגילוי וחקר של העולם המקיף אותם, כגון: חפצים, צלילים, צבעים, ריחות, מרקמים ועוד.
- המשחק החושי מפתח את הדמיון ומטפח את ההבעה העצמית שלהם.
- המשחק והפעילות החושית מרחיבים את יכולת המסוגלות והסתגלות שלהם לשינויים.

ערכת פעילות ל"מרכזי יחד"

ערכת-הפעילות, ככלי להעשרת התינוקות והפעוטות, במהלך המעברים בסדר היום

סדר היום במעון כולל יחידות של משחק, טיפול, שינה ועוד. ביניהן ישנן יחידות של מעבר מפעילות לפעילות. הערכה שלפניכם יכולה לשמש ככלי לטיפולח הלמידה בהנאה והגברת תחושת השלמות בזמן המעברים במהלך היום.

לפניכם מספר דוגמאות לשימוש בערכה:

- ❑ קפיצה בתוך שרשרת של חישוקים תוך התייחסות לצבע החישוק ולמושגים כגון: בפנים/בחוץ, ברגליים פשוקות/צמודות, מהר/לאט, בהליכה או קפיצה וכן במניית הקפיצות.
- ❑ זחילה במנהרה במעבר מהמרחב לחצר או בכניסה אל תוך מרחב הפעילות.
- ❑ הליכה על קורת שיווי המשקל/הליכה בפישוק לאורך הקורה/הליכה מקצה המפגש ועד לסיומו, כמעבר לזמן הארוחה.
- ❑ שימוש בנגינה בכלי ההקשה, לציון מעברים מהחוץ לפנים, מזמן משחק לזמן הארוחה ועוד.

□ איסוף אביזרי תנועה או כלי נגינה לסלסילות/תיבות והצבתם במקומם הקבוע במרחב, כסימן למעבר לפעילות הבאה, לדוגמה: *"כל מי שיש לו מטפחת כחולה מניח בסלסילה והולך לרחוץ ידיים.."*

□ מסירת כדור ונתינת משימה מילולית, שלאחריה הם עוברים לפעילות הבאה, לדוגמה: *"רוני, מה את אוהבת לאכול?"* או משימה שדורשת פעולה, לדוגמה: *"יונתן, מסור את הכדור לחבר /קלע את הכדור לסלסילה/ גלגל את הכדור במנהרה ולאחר מכן אתה מוזמן לעבור לפעילות הבאה."*

□ אשת החינוך מלטפת את היד/הלחי/הראש של הפעוט עם המטפחת, כהזמנה למעבר לפעילות הבאה.

□ הליכה עם כרית תחושה, המונחת על גב היד/ראשו של הפעוט, כאשר הוא פוסע מקצה לקצה של החדר בדרך לפעילות הבאה.

□ פעוט אחד מחזיק את המרקס ומקיש על ידו השניה 1,2,3 ומעביר לחבר שבוחר/שלידו וכך בסבב, כאשר כל פעוט שסיים להקיש, עובר לפעילות הבאה.

עקרונות מנחים בעבודה עם כלי הקשה לבני לידה עד 3

- ❑ מומלץ לאפשר לתינוקות ולפעוטות לפעול עם הכלים באופן חופשי ולעודד אלתור בכל פעילות, ובמיוחד במפגש הראשוני עם הכלים.
- ❑ חשוב להדגים את האחיזה והנגינה הנכונה בכלים, לדוגמה:
נגינה בתוף- ביד אחת לאחוז בתוף וביד השניה להקיש עליו בכריות האצבעות. חשוב לא להקיש על התוף עם כל כף היד על מנת לשמור על עוצמת שמע נעימה לאוזן וכדי לגוון בהפקת הצלילים.
- ❑ **נגינה במרקס/פעמונית**- ביד אחת לאחוז במרקס/בפעמונית ולהקיש איתם בחלק הפנימי של כף היד הנגדית.
- ❑ רצוי ללוות את הנגינה במוזיקה איכותית.
- ❑ חשוב לעודד הקשבה, תיאום ודיאלוג בין נגינה לבין האזנה לשירים ולדקלומים.
- ❑ לאופן שבו אוחזים את כלי הנגינה ולדרכי הפקת הצלילים יש השפעה על עוצמת ואיכות הצליל שלהם.
- ❑ נגינה בכלי הקשה מאפשרת תחושה של שליטה וויסות, הבאים לידי ביטוי באופן האחיזה, בעוצמה, בקצב, בהקשבה וכו'.
- ❑ נגינה והשתתפות בפעילות המוזיקלית מטפחים את מיקוד הקשב.
חשוב לנגן בעוצמה נמוכה כדי להימנע מרתיעה ועומס שמיעתי.

פעילויות בתנועה

האביזרים הנלווים:
מערכת שמע ומצנח

פעילויות בתנועה

פעוטות ובוגרים

פעילות עם מצנח

מטרות הפעילות:

- לטפח שיתוף פעולה בין הפעוטות
- לעודד תנועתיות והעשרה שפתית

מהלך הפעילות:

- פרסו בעזרת הפעוטות את המצנח.
- התייחסו לצורתו ולצבעיו והגיבו לדבריהם ומעשיהם של הפעוטות.
- בקשו מהם להסתתר מתחת המצנח לצלילי המוזיקה.
- בחרו כל פעם פעוט/קבוצה של פעוטות שנכנסים מתחת למצנח.
- בקשו מהפעוטות לשבת מסביב למצנח ולהחזיקו בידיהם האחיזה.
- בקשו מהפעוטות להרים ולהוריד את המצנח בישיבה.
- פעלו באופן דומה בעמידה על הברכיים/רגליים.
- ניתן להסתובב במעגל כאשר המצנח מתוח.
- ניתן ללוות את הפעילות עם המצנח בליווי של שיר או מנגינה.

כל הילדים קופצים
את המצנח מנערים
ובסוף את המצנח מניחים"

עכשיו למטה מורידים
לאחור או הולכים
במקום עכשיו דורכים
את המצנח מנערים

" כל הילדים עומדים
אוחזים את המצנח
את המצנח מרימים
מלמטה מציצים

לסיום או ליווי של הפעילות:
"המצנח"-מילים ולחן: עמוס ברזל

פעילויות בתנועה

האביזרים הנלווים:
מערכת שמע ומטפחות

מטפחת תינוקות, פעוטות ובוגרים

מטרות הפעילות:

- לטפח תנועה חופשית וחשיבה יצירתית במרחב
- לעודד משחק סוציו-דרמטי/ משחק "כאילו" לפיתוח הדמיון
- לחזק את יכולת ההתמצאות במרחב
- לפתח חוויה קוגניטיבית-רגשית באמצעות תנועה והקשבה לסוגים שונים של מוזיקה

מהלך הפעילות:

- השמיעו את השיר "**מטפחת**" מתוך האלבום "משחקצב".
- השמיעו את המוזיקה לאורך מספר ימים. ציינו את שם היצירה, המלחין וכותב המילים שלה.
- כאשר הפעילות היא עם תינוקות, אשת החינוך תשיר בקולה את השיר ותפעל בכל פעם בהתאמה להנחיות השיר עם תינוק/ת אחר/ת.
- הניחו את המטפחות בסלסילה והזמינו כל פעוט/ה לבחור מטפחת מתוך מגוון המטפחות. בקשו מהם לפעול באופן חופשי, ביצירתיות ואלתור על פי רצונם עם המטפחת.
- לאחר מכן, עודדו אותם לפעול לצלילי המנגינה ולהשמע להנחיות הנאמרות בשיר, כאשר אתם מדגימים עימם את התנועות השונות.

לסיום הפעילות: בקשו מהפעוטות להמציא תנועות משלהם, כאשר חבריהם מחקים אותם. **אפשרות להרחבה:** ניתן לפעול עם התינוקות והפעוטות לצלילי השיר, **מי מסתתר מתחת למטפחת?** שכתבה והלחינה אריאלה סביר.

פעילויות בתנועה

האביזרים הנלווים:
מערכת שמע ומטפחות

ריקוד המטפחות פעוטות ובוגרים

מטרות הפעילות:

- לטפח תנועה חופשית וחשיבה יצירתית במרחב
- לחזק את יכולת ההתמצאות במרחב
- לפתח חוויה קוגניטיבית-רגשית באמצעות תנועה והקשבה לסוגים שונים של מוזיקה

מהלך הפעילות:

- בחרו מנגינה מתוך מגוון סגנונות.
- השמיעו את המוזיקה לאורך מספר ימים. ציינו את שם היצירה והמלחין שלה.
- גונוו בבחירת סגנונות המוזיקה, לדוגמה, מוזיקה קלאסית: **מפצח האגוזים**, מלחין: צ'יקובסקי, **מחרוזת צ'ה צ'ה צ'ה**, מתוך האלבום: שולי והסינטיסייזר -קוקטייל ריקודים ועוד.
- "הזמינו בנפרד כל פעוט/ה לבחור את המטפחת האהובה עליו/ה.
- עודדו אותם לנוע במרחב באופן חופשי, ללא כל הנחייה, לצלילי המנגינה.
- עודדו אותם לחקות את הרעיונות התנועתיים אחד של השני, כאשר אתם מאפשרים לכל פעוט/ה להתנסות בהובלה של החברים על פי רעיונותיהם.

לסיום הפעילות: שחקו במשחק איסוף של המטפחות. בקשו מכל הפעוטות להם מטפחת צהובה, להניח אותה בקופסת האיסוף וכך ברצף ציינו את צבעי כל המטפחות (ניתן לפעול בצורה דומה בשעת חלוקת המטפחות).

פעילויות בתנועה

ריקוד המטפחות "קוקו" פעוטות ובוגרים

האביזרים הנלווים:
מערכת שמע ומטפחות

מטרות הפעילות:

- לטפח תנועה חופשית וחשיבה יצירתית במרחב
- לעודד משחק סוציו-דרמטי/ משחק "כאילו" לפיתוח הדמיון
- לחזק את יכולת ההתמצאות במרחב
- לפתח חוויה קוגניטיבית-רגשית באמצעות תנועה והקשבה לסוגים שונים של מוזיקה
- לעודד שירה קולית של התינוקות והפעוטות

מהלך הפעילות:

- השמיעו את השיר "קוקו", שכתבה והלחינה נורית הירש, מתוך "דיג, דיג, דוג".
- השמיעו את המוזיקה לאורך מספר ימים. ציינו את שם היצירה והמלחין שלה.
- הזמינו בנפרד פעוט/ה לבחור את המטפחת שאהובה עליהם.
- ניתן לארגן את אופן הישיבה של הפעוטות במעגל.
- הנחו אותם לפעול לצלילי המנגינה ובהתאמה להנחיות השיר: "הניחו את המטפחת על הראש".
- במילים: "קוקו, קוקו, מי ימצא אותי?" הנחו אותם להציץ מחוץ למטפחת. בכל פעם לכיוון אחר (ימין/שמאל, למעלה/למטה).
- שיימו את האיברים המוזכרים בשיר ותמללו את הפעולות.

לסיים הפעילות: ניתן לקיים את הפעילות בעמידה ובחלוקה לזוגות. בכל פעם שמושמע: "קוקו, קוקו, מי ימצא אותי?", ניתן לאחוז ידיים ולהסתובב יחד.

פעילויות בתנועה

שיר עם מטפחות/כריות תחושה פעוטות ובוגרים

האביזרים הנלווים:
מערכת שמע ומטפחות, כריות תחושה

הוקי פוקי (קישור לשיר) "שימו רגל לפנים, שימו רגל לפנים ולנער אותה היטב, לחן: משחק אמריקאי עושים קצת הוקי פוקי ומסתובבים וזה כל הסיפור" שירה: גולי והגיטרה (יד, כתף, בטן ועוד)

מהלך הפעילות:

- הזמינו כל פעוט/ה לבחור כרית תחושה/מטפחת על פי הצבע האהוב עליהם.
- עודדו אותם לנוע במרחב באופן חופשי ללא כל הנחייה.
- הגיבו ליוזמות שלהם ולתנועות שהם מציאים, שיימו ותארו אותם (בכל פעם הגיבו ליוזמה של פעוט/ה אחר/ת).
- עודדו את החברים לחקות את תנועותיהם.
- בקשו מהפעוטות ליצור אתכם קשר עין.
- השמיעו את השיר "הוקי פוקי", בעוצמה נמוכה, הנעימה להקשבה, ופעלו לפי ההנחיות שבשיר.
- שבחו את מעשיהם, תוך שימת לב לכך, שהשבחים יינתנו באופן אישי לכולם, ללא יוצא מן הכלל.

לסיים הפעילות:

בקשו מכל מי שיש לו/ה מטפחת/כרית תחושה אדומה להניח אותה בסלסילה וכך עודדו את כל הפעוטות לאסוף את המטפחות/כריות בתום הפעילות.

מטרת הפעילות:

- לטפח תנועה חופשית וחשיבה יצירתית במרחב
- לחזק את יכולת ההתמצאות במרחב
- לטפח ולהעשיר את השפה
- לאמן את היכולת לדחיית סיפוקים

מהלך הפעילות

- הניחו טבעות גומי/דסקיות תחושה בסלסילה.
- הזמינו את הפעוטות לקחת טבעת/דסקית מהסלסילה לפי הסדר שאתם בוחרים ועל פי העדפתם.
- השמיעו נעימה מוזיקלית בעוצמת שמע חלשה.
- פעילות א':** עודדו את הפעוטות להתנסות במרחב עם הטבעות/דסקיות באופן חופשי: לגלגל, להשחיל, לקפוץ מעל ועוד.
- פעילות ב':** בקשו מהפעוטות לסדר את הטבעות/דסקיות לפי צבעים, שיימו את הצבעים של הטבעות.
- פעילות ג':** הניחו את הטבעות/דסקיות אחת ליד השנייה בשרשרת ועודדו את הפעוטות לפסוע עליהם, תוך כדי שמירה על שיווי משקל.
- פעילות ד':** קליעה לסלסילה: הניחו סלסילה/קופסה הדגימו קליעה של הטבעות/דסקיות לתוך הסלסילה. שמרו על טווח מרחק בין הפעוטות לסלסילה, המותאם לשלב ההתפתחותי שלהם.

לסיום הפעילות: במהלך סיום הפעילות ואיסוף הטבעות/דסקיות, ניתן למנות יחד עם הפעוטות את מספר הטבעות שבסלסילה.

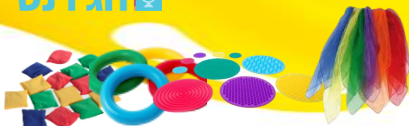
מטרות הפעילות:

- לטפח תנועה והתמצאות במרחב
- לעודד הקשבה ועבודה על פי הנחיות
- לחזק את יכולת ההתמצאות במרחב

מהלך הפעילות:

- הניחו את כל כריות התחושה/דסקיות התחושה בסלסילה אחת ובקשו מכל פעוט/ה לבחור כרית/דסקית.
- הציבו מולו את הסלסילה השנייה במרחק מתאים.
- הדגימו את אופן העברה של כרית/דסקית אחת מהסלסילה המלאה לריקה.
- עודדו את הפעוטות להעביר את הכריות/דסקיות.
- ניתן לבקש מהפעוטות להעביר את הכריות/דסקיות באופנים שונים, לדוגמה, בזחילה על הבטן, בהליכה על ארבע, שש, וכן בהליכה כאשר הכרית תחושה על כף היד, כשהיא פתוחה או על גב היד וכדו'.
- ניתן לעשות מסלול מהכריות/דסקיות והפעוטות זוחלים/הולכים ביניהם.

לסיום הפעילות: בסיום הפעילות ניתן לפזר את הכריות/הדסקיות במרחב לצלילי מנגינה שקטה ונעימה, ולעודד אותם לפסוע ביניהם מבלי לגעת בהם. לאחר הפעילות בקשו מכל פעוט/ה, לסדר ולהחזיר כרית אחת לסלסילה.

פעילויות בתנועה

פעוטות ובוגרים

אני מכיר את גופי

האביזרים הנלווים: מערכת שמע, כריות תחושה/
מטפחת/טבעות גומי/דיסקיות תחושה

מטרות הפעילות:

- להכיר את אברי הגוף בשמם ולזהות את מקומם
- לטפח מושגי-יחס: מעל, מתחת, ליד מאחור ולפנים
- לחזק את יכולת ההתמצאות במרחב
- לעודד הדדיות בין הפעוטות

מהלך הפעילות:

- הזמינו כל פעוטה לבחור אביזר בצבע האהוב עליו/ה.
- השמיעו מנגינה, ללא מילים, בעוצמה נמוכה.
- עודדו אותם לנוע במרחב באופן חופשי וללא כל הנחייה.
- הגיבו ליוזמות שלהם ולתנועות שהם ממציאים, שיימו ותארו אותם (בכל פעם הגיבו ליוזמה של פעוטה/ה אחרת).
- עודדו את החברים לחקות את תנועותיהם: "אני רואה שיוסי מניח את המטפחת על הראש, גם אתם יכולים, בואו נראה אתכם".
- בקשו מהפעוטות להניח את הכרית/מטפחת/דיסקית על איבר בגופם. הדגימו: "אני שמה את המטפחת מתחת לסנטר שלי! מי יכול לשים את המטפחת מתחת לסנטר שלו? נהדר, אלופים", "מעל לראש", "מאחורי הגב", "על הכתף" ועוד.

לסיום הפעילות:

בקשו מכל מי שיש לו/ה אביזר בצבע כחול להניח אותו בסלסילה וכך עודדו את כל הפעוטות לאסוף את האביזרים בתום הפעילות.

האביזרים הנלווים:
כדורים רכים

פעילויות בתנועה

פעוטות ובוגרים

הכדור שלי

מטרת הפעילות:

- לטפח תנועה חופשית וחשיבה יצירתית במרחב
- לחזק את יכולת ההתמצאות במרחב
- להעשיר את השפה
- לאמן את מערכת שיווי המשקל

מהלך הפעילות:

- הזמינו את הפעוטות לבחור את הכדור המועדף עליהם.
- עודדו אותם להתנסות ולחקור את תכונות הכדור ולפעול איתו.
- הגיבו ליוזמות של הפעוטות ושיימו אותם, לדוגמה: "אריאל מגלגלת את הכדור שלה, בואו נגלגל את הכדור כמו אריאל".
- ניתן לעודד את הפעוטות לפעול עם הכדור, לדוגמה: "מי יכול לשבת על הכדור? לשכב על הכדור? להניח את הכדור מתחת לברכיים?" ועוד.
- אפשר לעודד את הפעוטות להציע הצעות למשחק עם הכדור ולבצע אותם עם שאר החברים.

לסיום הפעילות:

- ניתן לעודד משחק הדדי בין הפעוטות, לדוגמה, להתמסר בישיבה עם הידיים או עם איברים אחרים כמו: ראש, מרפק ועוד.
- אפשר להציע לפעוטות לגלגל כדור מתחת ל"גשר" שיוצרים הפעוטות בגופם, לדוגמה, ברגליים.

האביזרים הנלווים:
כדורים רכים

פעילויות בתנועה

תינוקות, פעוטות ובוגרים

פעילות עם כדור

מטרות הפעילות:

- לחוות תנועה בהנאה
- לעודד יחסי חיברות בין הפעוטות
- לטפח ולהעשיר את השפה

מהלך הפעילות:

- שבו על הרצפה כשהתינוקות/פעוטות בקרבתכם.
- פעילות א': עודדו אותם לפעול עם הכדור באופן חופשי והגיבו ליוזמות שלהם.
- פעילות ב': מסרו להם את הכדור ובקשו מהם למסור לכם בחזרה.
- שבחו אותם על מעשיהם.
- שיימו את פעולותיהם: "איתי, אתה מגלגל אלי את הכדור?", "מאיה, הצלחת להקפיץ את הכדור", "מי מוסר לגילי את הכדור?" ועוד.
- פעילות ג': הביאו חישוק, העמידו אותו על צידו. קרבו אותו לתינוקות ולפעוטות ועודדו אותם להטיל את הכדור בתוך החישוק.

לסיום הפעילות: ניתן לסיים בדקלום: "אצבע לאצבע נחבר - והנה כדור פאר, מתגלגל, מתגלגל נתקע בקוץ ו... מתפוצץ..." (מחבר לא ידוע).

האביזרים הנלווים: כדורים זיזים,
קופסאות בגדלים שונים עם מכסים

פעילויות בתנועה

תינוקות

פעילות עם כדורים זיזים

מטרות הפעילות:

- לחוות תנועה בהנאה
- לעודד חקר והתנסות עם חפצים
- לטפח ולהעשיר את השפה

מהלך הפעילות:

- שבו על הרצפה כשהתינוקות בקרבתכם.
- הניחו את כדורי הזיזים בסלסילה נמוכה. הניחו מסביב קופסאות בעלות מכסים, שחלקן פתוחות או סגורות.
- אפשרו לתינוקות להתנסות בשימוש בחפצים: לפתוח/לסגור, להכניס/להוציא לגלגל, להרים/להוריד ועוד.
- הגיבו ליוזמות שלהם, שיימו אותן ושבחו אותם על מעשיהם.
- לאחר מכן, אשת החינוך תדגים ותשיים פעולות וחפצים שונים כמו: "אני מכניסה את הכדור האדום לקופסה השקופה", "אני מגלגלת את הכדור על השטיח", "אני סוגרת את הקופסה השקופה עם המכסה הירוק", "בואו נכניס שני כדורים אדומים לקופסה. אחד, שניים" ועוד.
- אפשרו לתינוקות להתנסות בפעילות זו מספר פעמים בזמנים מועדים שונים.

לסיום הפעילות:

- ניתן לגלגל את הכדור על איברים שונים של התינוקות תוך ציון שמם ולתרגל פעולה ועצירה, לדוגמה: "אני מגלגלת את הכדור על הגב של יעל, מגלגלת, מגלגלת, מגלגלת ועוצרת, הופ".
- ניתן לעודד את הפעוטות לגלגל כדורים על איברי גופם בהתאם לשלב ההתפתחותי שלהם.

האביזרים הנלווים: מערכת שמע, מנהרה וקורת שיווי משקל

פעילויות בתנועה

מסלול מוטורי פעוטות ובוגרים

מטרות הפעילות:

- לאמן את מערכת שיווי המשקל
- לטפח הקשבה ועבודה על פי הנחיות
- לפתח התמצאות במרחב

מהלך הפעילות:

- הניחו מנהרה על הארץ. במרחק קצר מפתח היציאה ממנה הניחו את קורת שיווי המשקל. השמיעו מוזיקה נעימה בעוצמה חלשה.
- עודדו את הפעוטות לזחול בתוך מנהרה מפתח אחד למשנהו ולאחר מכן לפסוע על קורת שיווי המשקל. ניתן כמובן להפוך את סדר הפעולות, להתחיל בקורה ולסיים בזחילה במנהרה.
- ניתן לגוון את הפעילות על ידי הוספת אחיזה בכרית תחושה ביד אחת במהלך הפעילות.
- במקום ללכת על הקורה, ניתן לעבור מצד אחד לצד שני שלה, מבלי לגעת בה, בעמידת ארבע, בפישוק ועוד.

להרחבת הפעילות:

- ניתן לשחק את **משחק העצירות**- בכל פעם שאשת החינוך מקישה בתוף, הפעוטות עוצרים לרגע באמצע המסלול.
- ניתן להוסיף למסלול חישובים.

האביזרים הנלווים: מערכת שמע, חישובים במגוון צבעים

פעילויות בתנועה

חישובים פעוטות ובוגרים

מטרות הפעילות:

- לעודד תנועה בהנאה
- לחזק את יכולת ההתמצאות במרחב
- לעודד חקר והתנסות

מהלך הפעילות:

- הזמינו את הפעוטות לבחור חישוב אחד, מבין החישובים המונחים על הארץ.
- עודדו אותם להתנסות עם החישוב שלהם באופן חופשי ובאופן אלטורי. שיימו את מעשיהם ועודדו אותם לחקות אחד את השני וכן שבחו אותם על מעשיהם.
- שלב א':** בקשו מהם לפעול עם החישוב במרחב תוך שמירה על מרחב אישי (מרחב בטוח לפעילות שבו הם יכולים לפעול באופן חופשי מבלי לגעת בגופם של חבריהם).
- שלב ב':** עודדו את הפעוטות לפעול במרחב על-פי הנחיותיכם, תוך הדגמה של הפעולות, כשהם מחקים אתכם, לדוגמה, הרימו את החישוב למעלה, הורידו אותו למטה, גלגלו את החישוב, הניחו את החישוב על הרצפה, קפצו לתוכו או מחוצה לו, הקיפו אותו ועוד.

לסיום הפעילות: הניחו את על החישובים כרכבת- ניתן למנות יחד את מספר החישובים ולדלג בכל פעם מחישוב לחישוב. בנוסף ניתן לסדר בכל חישוב חפצים אחרים שיש בסביבה לדוגמה: בחישוב האדום נאסוף את כל הבובות, בחישוב הירוק את כל בעלי החיים ובחישוב הצהוב את כל הלגו.

פעילויות עם כלי נגינה

פעילויות כלי נגינה

האביזרים הנלווים:
תוף מרים כמספר הפעוטות (קבוצה קטנה)

פעוטות ובוגרים

פעילות עם תופים

מטרות הפעילות:

- לעודד הקשבה למוזיקה
- לטפח יצירתיות ושיח מוזיקלי דיאלוגי

מהלך הפעילות:

- הניחו את התופים בסלסילה.
- הזמינו את הפעוטות לקחת תוף מהסלסילה לפי הסדר שאתם בוחרים.
- עודדו אותם להתנסות בנגינה על התוף.
- הדגימו מולם נגינה כאשר יד אחת אוחזת בתוף בעוד השנייה טופחת עליו בקצות האצבעות.
- הגיבו ליוזמות של הפעוטות, חזרו על המקצבים שלהם תוך כדי שאתם מציינים זאת, לדוגמה, "דוד מקיש מהר על התוף, בואו ננגן כמו דוד".
- שירו עם הילדים את השיר **דב**, מילים: חיים נחמן ביאליק לחן ושירה: יעל ארנון ורד ואורי ביתן.

"בא, בא - מי הבא?
דבא, רבא, רברבא!
צנעד צעד והתרפות,
פבד בשור, פבד פפות"

- בכל פעם שנאמרות המילים: "בא, בא", בקשו מהפעוטות להקיש באצבעותיהם על התוף.
- לוו את הנגינה בשירה קולית נעימה.

האביזרים הנלווים:
פעמונים כמספר הפעוטות (קבוצה קטנה)

פעילויות כלי נגינה

פעילות עם פעמונים | פעוטות ובוגרים

מטרות הפעילות

- לעודד הקשבה למוזיקה
- לטפח יצירתיות ושיח מוזיקלי דיאלוגי

מהלך הפעילות:

- הניחו את הפעמונים בסלסילה.
- הזמינו את הפעוטות לקחת פעמון מהסלסילה לפי הסדר שאתם בוחרים.
- עודדו אותם להתנסות בנגינה עם הפעמון.
- הדגימו מולם נגינה כאשר יד אחת אוזחת בפעמון ומקישה בחלק הפנימי של היד השנייה.
- הגיבו ליוזמות של הפעוטות, חזרו על המקצבים שלהם תוך כדי שאתם מציינים זאת, לדוגמה, "יוני מצלצל לאט בפעמון, בואו ננגן כמו יוני".
- שירו עם הפעוטות בקולכם את השיר **דג**, מילים לחן: עממי. שירה: יעל ארנון ורד ואורי ביתן.
- "דג, דג, דג, קט, קט, במים, במים, שט, שט, שט".
- הדגימו לפעוטות הקשה בפעמונים על כל מילה, בליווי שירה קולית: "דג, דג, דג, קט, קט, קט". בחלק השני של השיר: "במים, במים, שט, שט, שט", הפסיקו לנגן ושירו את השיר ללא ליווי כלים.
- חזרו על הפעילות מספר פעמים וכמו כן חזרו עליה במשך מספר ימים.

לסיום הפעילות: בסיום הפעילות ניתן לערוך פעילות חופשית ויצירתית של הפעוטות בתנועה לצלילים של **מים וים** (נאור שאקו הכהן).

האביזרים הנלווים:
כלי הקשה (תוף מרים/פעמון/מרקס)

פעילויות כלי נגינה

מאחורי ההר | פעוטות ובוגרים

מטרות הפעילות

- לעודד הקשבה למוזיקה
- לטפח יצירתיות ושיח מוזיקלי דיאלוגי
- לסגל דחיית סיפוקים

מהלך הפעילות:

- מיינו את כלי הנגינה בסלסילות נפרדות.
- הזמינו את הפעוטות לקחת כלי הקשה מהסלסילה לפי הסדר שאתם בוחרים. ניתן לחלק לכולם כלי הקשה זהה, או לחלק לזוגות, כך שכל זוג ינגן בכלי נגינה אחר על-פי שיקולה של אשת החינוך.
- עודדו אותם להתנסות בנגינה בכלי ההקשה השונים.
- הדגימו מולם נגינה בפעמון/מרקס כאשר יד אחת אוזחת בכלי ההקשה ומקישה בחלק הפנימי של היד השנייה.
- בנגינה בתוף- הדגימו אחיזה בתוף ביד אחד והקשה עם כריות האצבעות של היד הנגדית על עור התוף.
- הגיבו ליוזמות של הפעוטות, חזרו על המקצבים שלהם תוך כדי שאתם מציינים זאת. לדוגמה, "רומי מקיש בעדינות עם קצות אצבעותיו על התוף, בואו נקיש כמו רומי".
- שירו בקולכם את השיר: "**מאחורי ההר**" מילים ולחן: עממי, בביצוע להקת שרונית.
- הדגימו ליווי של השירה בכלי ההקשה: 3, 2, 1, הקשה אחת על כל מספר.
- בסיום השירה והנגינה הזמינו כל פעוט להחזיר את כלי ההקשה לסלסילות באופן משחקי.

האביזרים הנלווים:

כלי הקשה (תוף מרים/פעמון/מרקס)

פעילויות כלי נגינה

משרד החינוך
מנהל פדגוגי
אגף א' לחינוך הגיל הרך
יחידת מעונות היום לידה עד שלוש

פעוטות ובוגרים **כולכם שחקו נא איתי**

מטרות הפעילות:

- לעודד הקשבה למוזיקה
- לטפח יצירתיות ושיח מוזיקלי דיאלוגי
- לטפח יכולת שליטה וויסות

מהלך הפעילות:

- מיינו את כלי הנגינה בסלסילות נפרדות.
- הזמינו את הפעוטות לקחת כלי הקשה מהסלסילה לפי הסדר שאתן בוחרות) ניתן לחלק לכולם כלי הקשה זהה, או לחלק לזוגות, כך שכל זוג ינגן בכלי נגינה אחר על-פי שיקולה של אשת החינוך.
- עודדו אותם להתנסות בנגינה בכלי ההקשה השונים.
- הדגימו מולם נגינה בפעמון/מרקס כאשר יד אחת אוחזת בכלי ההקשה ומקישה בחלק הפנימי של היד השנייה.
- בנגינה בתוף, הדגימו אחיזה בתוף ביד אחד והקשה עם כריות האצבעות של היד הנגדית על עור התוף.
- הגיבו ליוזמות של הפעוטות, חזרו על המקצבים שלהם תוך כדי שאתם מציינים זאת. לדוגמה, "נעמי מצלצלת בפעמון ביד אחת, בואו נצלצל כמו נעמי", "גל ממתין לתורו בסבלנות".
- שירו בקולכם את השיר: "**כולכם שחקו נא איתי**". פתחו במילים: "כולם שחקו נא איתי". לאחר מכן הקישו שלוש פעמים ושירו את המילים: "כולם מקישים על התוף, כולם מצלצלים בפעמון, כולם מנגנים במרקס".

לסיום הפעילות: ניתן להוסיף נגינה חופשית על אברי הגוף השונים על פי היוזמות והיצירתיות של הפעוטות. אפשר לשיים תנועות אלו וללוות אותן בשירה: "כולם מקישים על הבטן" וכו'.

האביזרים הנלווים:

כלי הקשה (תוף מרים/פעמון/מרקס)

פעילויות כלי נגינה

משרד החינוך
מנהל פדגוגי
אגף א' לחינוך הגיל הרך
יחידת מעונות היום לידה עד שלוש

תינוקות **חוקרים ומקשיבים לצלילים**

מטרות הפעילות:

- לעודד חקר, התנסות והקשבה
- לטפח יצירתיות ושיח מוזיקלי
- לחזק את תחושת שליטה וויסות בתנועה, בצליל ובקצב
- לטפח תחושת מסוגלות
- לסגל דחיית סיפוקים

מהלך הפעילות:

- שבו בקרבת הפעוטות על שטיח או שמיכה.
- הניחו בקרבתם את כלי הקשה: תוף מרים/פעמון/מרקס.
- עודדו אותם לגעת, לטעום, להקשיב ולהביט בכלי ההקשה השונים.
- הגיבו ליוזמות של התינוקות, שיימו את מעשיהם והתייחסות לקולות שהם משמיעים: "אתה מקשיב לצליל הפעמון של דניאל", "שרון, את מקישה על תוף מרים, במ, במ, במ" ועוד.
- הדגימו בפניהם נגינה נכונה בכלי ההקשה.
- ניתן ללוות את הנגינה בשיר אהוב.
- ניתן ללוות את הפעילות במנגינה נעימה בעוצמת קול חלשה.

לסיום הפעילות:

ניתן להוסיף נגינה חופשית על אברי הגוף השונים על פי היוזמות והיצירתיות של הפעוטות. אפשר לשיים תנועות אלו וללוות אותן בשירה: "כולם מקישים על הבטן" וכו'.

פעילויות כלי נגינה

האביזרים הנלווים: כדורים, טבעות גומי, דיסקיות, כריות תחושה, מטפחות וחישוקים

פעוטות

משחקים עם כל האביזרים

מטרות הפעילות

- לעודד חקר והתנסות
- לסגל עצמאות ויזומה
- לטפח כישורי משחק חברתי משותף בזוגות/קבוצה

מהלך הפעילות

- הניחי במרכז החלל את כל אביזרי הפעילות. ניתן להניח אותם בסלסילה או באופן מפוזר במרחב.
- אפשרי לפעוטות לנוע במרחב ולבחור אביזר.
- אפשרי לפעוטות לחקור את האביזר, להרגיש אותו ולאחוז בו לבד או בשיתוף עם חבר.
- התבונני בפעוטות, זהו את היוזמות שלהם והתחברי לפעולות שלהם תוך כדי שאת מוסיפה משלך. לדוגמה: פעוט לוקח כדור ומעיף אותו לגובה, המחנכת-מטפלת מצטרפת ליוזמה, מעיפה גם את הכדור לגובה ולאחר מכן מגלגלת את הכדור בישיבה.
- חשוב לתמלל את הפעולות וכן את מראה החפצים, לדוגמה, "הכדור הוא סגול, הוא קופץ באוויר".
- חשוב לעודד את הפעוטות ולהגיב לפעולות שלהם במלל חם ואוהב, לדוגמה, "זאב איך אתה מתאמץ ומצליח לגלגל את החישוק, בחרת חישוק גדול בצבע צהוב שמתגלגל רחוק, רחוק".

לסיום הפעילות: הניחי במרחב סלסילות ריקות עם חפץ אחד מכל אביזר, ויחד עם הפעוטות אספו לכל סלסילה את האביזר המתאים לה.